

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Maar Zijn hand is nog uitgestrekt Jesaja 9:11b

En zo heeft God dan nog gespaard, ook u gij goddeloze mensen, die nog voor niets anders leeft dan voor werelds plezier en zingenot, die nog geen hoger begeerte kent dan geld verdienen, zaken doen, uitgaan, vrolijk en prettig leven, maar die inmiddels om uw kostelijke arme ziel u niet bekommert, ja, die mogelijk wel de oordelen Gods bespot. Maar weet, dat het u hard zal vallen om bevonden te worden tegen God te strijden. Des Heeren hand is nog uitgestrekt. Wat zal dat eens baren als spijs en drank van God u nog verleend, u het leven hebben verlengd en de gezondheid gespaard, slechts om langer en vollediger de duivel te dienen, en om hem uw ziel en lichaam te verkopen! Ja wat zal het worden als God straks, want dat gebeurt toch eenmaal, uw ziel van u zal opeisen? De hand des Heeren zal uitgestrekt blijven tot ge of buigt of onder die hand geveld, in de hel zult vallen. Wie weet, hoe nu de beurt thans aan u is, om voor de Rechter der ganse aarde te moeten verschijnen. Daar zal geen leugen of list baren, God zal u alles ordentelijk voor ogen stellen, en op duizend vragen zult ge niet één kunnen antwoorden. God laat zich niet bespotten, en vreselijk zal het zijn, om te vallen in de handen des levenden Gods.

Wat zal in die rampzaligheid der eeuwige verdoemenis de zonde u eerst vreselijk blijken te zijn, en wat zal satan lachen, dat ge hem zo gewillig en dwaas gevolgd zijt, maar hoe zal uw hart dan ineenkrimpen bij de gedachte, allen en alles hebben het op mijn verderf toegelegd, alleen God heeft bij mijn leven mij op aarde als nagewandeld, om mij te raden tot mijn eeuwig behoud, doch ik heb niet gewild. Dat, dat zal in de hel een worm zijn, die niet sterft, de goddelozen zullen het zich eeuwig verwijten; och had ik geluisterd, maar nu is het voor eeuwig te laat, ik ben hier in het helse vuur, dat niet uitgeblust zal

worden, en ik had het kunnen ontgaan. O, mensen die God nog niet vreest, naar die rampzaligheid zijt ge op reis, gezeten achter uw speeltafel, of opgaand in uw zaken en bedrijf, of verstrooiing zoekend voor een mogelijk wel eens ontwaakt geweten; doch in welke manier ook, waar ge u ook bevindt, maar weet het: ge reist het eeuwig verderf tegemoet, en ge kunt nog deze dag of nacht aankomen. Dan zal de uitgestrekte hand Gods nimmer meer worden teruggetrokken, maar eeuwig zal op u blijven de vloek van de toorn Gods.

Ach, laat u daarom nog gezeggen; de Heere omzet u als van alle zijden met zegeningen van het goede en met roepstemmen des oordeels beide; och of ge heden nog bedenken mocht wat tot uw vrede is dienende. Uw dood, o zondaar, is Gods recht, maar uw behoudenis is Zijn lust. Daarom, dáárom óók is Zijn hand nog uitgestrekt, opdat ge dan zou leren roepen; Heere bekeer mij toch; ja doet Gij het, want ik ben zulk een vijand van U, dat ik zelfs in 't gericht van uw opgeheven roede de zonde wil blijven indrinken als water, en zou willen voortzondigen tot ik in de hel lig toe; ja de verdoemenis-smarten ze doen mij huiveren, maar de zonde, die wil ik ook in de plaats der rampzaligheid aan de hand houden. Kom, belijd zo eens de ware gesteldheid van uw hart. Bid God daartoe om zijn ontdekkend licht, om te zien, dat het zó met de mens van nature gesteld is; opdat ge in waarachtige walging en afkeer van uzelf de noodzakelijkheid der wedergeboorte door God de Heilige Geest moogt leren kennen, nodig hebben en inroepen. Zeg niet, ik ben te diep gezonken of te ver afgeweken; neen, want de Heere zegt zelf: "Alleen ken uw ongerechtigheid", dan zal Hij u ook genezen en behouden. En gij vrome zondaars, die twee heren wilt dienen: God en de mammon, dat kan niet. Bij mogelijk volle schuren en

ge vulde geldbuidels leven voor uzelf, om dan echter voor de vorm en in schijn God (och neemt u mij niet kwalijk dat ik het zo zeg) één procent van de winst te geven, - dat wordt in de hemel niet gedoogd.

Letterlijk, alsook figuurlijk, worde dit verstaan. Letterlijk verstaan: als ge, bij mogelijke goede of zelfs grote winsten, voor God en zijn dienst, voor de komst van Zijn Koninkrijk slechts een "aalmoes" over zou hebben. Figuurlijk verstaan: als ge enige vormelijke, uiterlijke plichten en deugden onderhoudt, mogelijk wel een trouw kerkganger zijt, en zelfs wel avondmaalganger bovendien; maar inmiddels van het geestelijk leven een vreemdeling bent. Ja, wie ge ook zijt, gebreklijker of vermogender mens, hier geldt een andere maatstaf: o, onderzoek u nauw, wat de bezoeken of de zegeningen u hebben gebaat. Het is nog het heden der genade. Het bloed van de Heere Jezus Christus is alleen machtig om u te reinigen; Zijn Geest om te vernieuwen. Hij roept u nog.

Wijlen Prof. G. Wisse

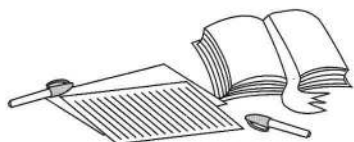
VAN DE ADMINISTRATIE

Binnenkort zal de acceptgiro voor het abonnementsgeld van het jaar 2002 weer aan u worden verstuurd. Wij hopen dat u deze kaart, na ontvangst weer zo spoedig mogelijk naar uw bank terugstuurt, zodat wij ook weer onze crediteuren kunnen betalen.

Abonnees die op elektronische wijze betalen, kunnen dit uiteraard op deze wijze doen. Daar voor de verzending van de acceptgiro's hetzelfde adresbestand wordt gebruikt, ontvangen diegenen, die een proefabonnement gehad hebben, ook een acceptgirokaart. Met nadruk willen wij deze abonnees er op wijzen, dat zij nu niet behoeven te betalen! Pas aan het einde van de proefperiode, kunt u besluiten om uw abonnement voort

te zetten en dan bent u pas abonnementsgeld verschuldigd. Wij ontvingen nog 50 euro aan giften voor ons blad en van de Chr. Geref.Kerk van Rotterdam- Kralingen 45 euro voor de school in Dundas. Met hartelijke groet,

P.J. Boers

VAN DE REDACTIE

Inhoud

We hebben een meditatie opgenomen van wijlen prof. G. Wisse over Jesaja 9:11b. Ds. J.P. Boiten schrijft verder een slotartikel over de laatstgehouden synode. Ds. M.C. Tanis schrijft over de onfeilbaarheid van Gods Woord en wat daar helaas in

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-8509558.

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

onze dagen tegen op komt in evangelische en ook in reformatische kringen. Ds. J.H. van Dijk gaat verder met zijn serie over 'internet'. Ds. K. Visser schrijft weer een aflevering "Voor de jeugd." We schreven een artikeltje over de Nederlandse Geloofsbelijdenis aan de hand van het boek van ds. D. Heemskerk die 37 preken over dit belijdenisgeschrift heeft gehouden.

Ds. M. Vlietstra

Naar wij vernamen heeft ds. Vlietstra de galoperatie goed mogen doorstaan. Hoogstwaarschijnlijk mag hij weer thuis zijn als u dit leest. Van harte verder beterschap toegewenst. We hopen dat ds. Vlietstra naar de lust van zijn hart nog wat voor mag gaan in de kerken en ook zijn plaats binnen 'Bewaar het Pand' nog mag blijven vervullen. We wensen hem samen met zijn vrouw, die aan haar hand is geopereerd, Gods rijke zegen toe bij het klimmen der jaren.

Bijbel gevonden

Er werd mij bericht dat op de laatstgehouden Panddag op Urk een Bijbel met rits (zwart) gevonden is op de Meep. Er staat geen naam in. Wel een sticker van boekhandel van Horssen.

DE GENERALE SYNODE (10)

Dinsdag 11 december begint de vierde zittingsweek. We zingen Psalm 118: 13, 14 en de preses leest uit Jesaja 8 en 9. Aan de orde is het rapport van deputaten Studiefonds.

De synodale commissie acht het niet juist dat het curatorium voor de studenten die onder de oude regeling vielen het besluit van de vorige synode niet van toepassing achtte. De genomen beslissing geldt voor alle studenten.

De president-curator verklaart de handelwijze van het curatorium. Het is zo uitgelegd dat de synode niet bedoeld kan hebben dat er in bestaande situaties gekort moest worden. Door deputaten wordt gesteld dat de moeite al begon in het synode-besluit van 1995. Toen is besloten de bijdrage te verhogen, maar in financieel opzicht was dit niet uit te voeren. Het besluit van 1998 daarna had tot gevolg dat de jonge predikanten met een veel te hoge studieschuld de pastorie in gaan. Van de kant van de hoogleraren wordt ook een verklaring van de gang van zaken gegeven. In het overleg met de studenten bleek

Wie deze Bijbel kwijt is kan mij hierover bellen.

Verschijningsdatum volgende nummer

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 21 februari verschijnen. Copy graag binnen donderdag 14 februari.

Koninklijk huwelijk

Zaterdag 2 februari zijn prins Willem-Alexander en Maxima in het huwelijk getreden. In de 16^e eeuw heeft de Heere de band gelegd tussen het huis van Oranje en ons vaderland, waar ons volkslied duidelijk van spreekt. We hopen dat die band in de toekomst mag blijven. We wensen Willem-Alexander en Maxima van harte toe dat zij mogen buigen voor de Koning der koningen, de Potentaat der potentaten, met Wie Willem van Oranje een verbond had gesloten, opdat zij evenals Willem van Oranje hulp en kracht van de Heere mogen afsmecken in alle omstandigheden. Een Bijbel in de Statenvertaling en een Bijbel in het Spaans werden in de huwelijksdienst overhandigd. Gods Woord zij hen een lamp voor hun voet en een licht voor hun pad. Moge de Heere hen zegenen op hun verdere levensweg. AvH.

dat de aangenomen regeling niet in alles voldeed. In de kerkorde staan andere percentages dan in de synodebesluiten. Er kwam een onhoudbare situatie; sommige studenten werden gekort in de uitkering en kregen te maken met een stijging van de studieschuld. Zo heeft het curatorium in een moeilijke situatie een beslissing moeten nemen. De synode besluit de regeling voor terugbetaling van studieschulden aan het studiefonds, zoals die door de synode van 1998 is vastgesteld voor 'oude studenten' te wijzigen in: 70% kwijtschelding en 30% terugbetaling overeenkomstig de daarvoor geleedende regels. Voor 'nieuwe studenten' blijft de regeling 30% kwijtschelden en 70% terugbetalen. De synode aanvaardt de nieuwe regeling voor de uitvoering van het beleid van deputaten Studiefonds. De rest van de morgen vergadert de synode in comitee.

'sMiddags is aan de orde het rapport van deputaten geestelijke verzorging varenden. In een vorige bespreking was een voorstel ingediend om depu-

taten op te dragen zich te bezinnen op het inbrengen van hun werk bij deputaten evangelisatie. In het commissierapport wordt gezegd dat elk deputaatschap in de komende jaren zich zal bezinnen op de huidige taakinvulling, zodat men de intentie overneemt. De commissie is echter ook overtuigd van de noodzaak van het schipperspastoraat vanwege de geheel eigensoortige problematiek. Die vraagt om een gerichte pastorale aanpak. Aansturing en begeleiding vanuit het deputaatschap is hierbij nodig.

De synode aanvaardt na enkele wijzigingen de taakomschrijving voor adviseurs alsmede de omschreven procedure voor het beroepen van een predikant voor de varenden.

De synode rondt de behandeling af van het rapport van het deputaatschap kerkjeugd en onderwijs. De voorstellen die tijdens eerdere behandeling waren ingediend zijn door de commissie overwogen. Sommige van deze voorstellen worden na overleg met deputaten overgenomen.

Vanuit de vergadering wordt gezegd dat het ontwikkelen van visie om te bevorderen dat aan de jeugd een christelijke opvoeding en schriftuurlijke voorlichting wordt gegeven, niet hoeft te worden uitgesproken omdat dit al tot de taak van deputaten behoort. De commissie wijst er op dat het goed is er op te wijzen dat deputaten hun hoofdtaak goed vasthouden. Deputaten hebben moeite met het voorstel van de commissie om het woord "correctie" in hun opdracht te vervangen. Zij willen graag de taak houden om in de richting van de jeugdorganisaties zo nodig corrigerend te kunnen optreden. De commissie laat dit voorstel vallen.

Van de kant van deputaten wordt naar voren gebracht dat het jeugdbureau een andere taak zou krijgen dan de jeugdbonden. Het jeugdwerk moet niet te veel beheerst worden door de posities van de twee jeugdorganisaties. Deputaten moeten zich op hun belangrijkste taak kunnen richten.

Met de nieuwe voorstellen die de commissie nu aan de synode voorlegt, is het voorstel om een eigen jeugdbureau op te richten en een jeugdconsulent aan te stellen, vervallen.

De synode besluit deputaten op te dragen de behoefte van de kerken aan begeleiding en ondersteuning inzake opvoedingsvragen en het jeugdwerk te inventariseren; op basis

hiervan beleid te ontwikkelen en aan de volgende synode voorstellen te doen. Deputaten wordt opgedragen het leerplan voor onderwijs en vorming nader uit te werken en praktisch te maken vanuit de aangegeven principiële grondslag. Bij de uitvoering van hun werk moeten deputaten de kerkenraden stimuleren jongeren met een handicap of chronische aandoening in de activiteiten te betrekken. Het subsidiebeleid aan de CGJO en het LCJ zullen deputaten de komende jaren bestuderen en objectieve criteria daarvoor vaststellen en die ter goedkeuring aan de volgende synode voorleggen.

Vervolgens bespreekt de synode het aanvullend rapport van de studiecommissie betreffende begeleiding en uitkering ingeval van voortijdige ambtsbeëindiging van predikanten.

Na een eerste bespreking zijn aan de commissie een aantal voorstellen meegegeven. Na bespreking resulteert dit in het voorstel dat er een deputaatschap voortijdige ambtsbeëindiging moet komen dat de bestaande regelingen onder haar hoede neemt en één nieuwe regeling ontwerpt.

Bij de synodeleden leven verschillende vragen. Moet er bij losmaking niet een termijn worden gesteld? Hoe lang kan iemand predikant zijn, zonder dat hij een gemeente dient?

Uit de besprekingen blijkt dat er goede regels nodig zijn rond de beëindiging van het ambt.

De synode besluit een deputaatschap voortijdige ambtsbeëindiging te benoemen met twee secties. Deze deputaten gaan richtlijnen opstellen inzake de diaconale verantwoordelijkheid van een betrokken kerk waarvan de predikant zijn ambt neerlegt, wordt afgezet of overgaat tot een andere staat des levens. Deze deputaten geven uitvoering aan de overbruggingsregeling repatriërende predikanten en de voorlopige regeling voor losgemaakte predikanten.

De deputaten Kerorde en Kerkrecht zullen een principiële en praktische bezinning tot stand brengen o.a. inzake de fundering van het ambt in relatie tot de plaatselijke kerk, de relatie tussen de plicht en het recht van de predikanten levenslang de kerken te dienen en de roeping van andere kerken hen te onderhouden.

De preses stelt nu aan de orde het aanvullend rapport inzake deputaten

Schriftberijmingen en herziening van de liturgische formulieren.

Er was enige verwarring ontstaan omdat de synodale commissie niet duidelijk een onderscheid had gemaakt tussen de klassieke en de latere formulieren. De klassieke formulieren staan niet ter discussie. Als het gaat om een bewerking in hedendaags nederlands, heeft dit betrekking op de formulieren die door de synoden in het begin van de 70-er jaren zijn vastgesteld.

Vanuit de synode wordt gesteld dat het nodig is om in de formulieren in te gaan op de vragen van deze tijd, zoals de gedachte van verzoening door voldoening. Het wordt een gemiste kans geacht als we nu geen contact opnemen met de Gereformeerde Bond over deze zaken. De rapporteur brengt daar tegen in dat het nu te laat is om de GB nog te laten meedoen in dit project.

Deputaten brengen naar voren dat een taalkundige revisie niet voldoende is. Er is een nieuwe structuur nodig met behoud van klassiek gereformeerde visies. Ter voorkoming van wildgroei in de kerken is het goed dat er nu wat gebeurt.

De synode besluit deputaten de opdracht te geven contacten te leggen binnen het geheel van de gereformeerde gezindte om zo mogelijk te komen tot samenwerking en eenstemmigheid wat betreft taal en inhoud van de liturgische formulieren. Deputaten zullen nieuwe formulieren opstellen en daarbij voorrang geven aan het doop- en huwelijksformulier. Een andere opdracht is dat zij onderzoek gaan doen naar de samenhang tussen de huidige cultuur en de liturgie. Dit zal gebeuren in samenwerking met andere deputaatschappen in de gereformeerde gezindte.

De avondvergadering wordt geheel in comite gehouden en is gewijd aan financiële zaken.

Woensdag 12 december is de laatste synodedag. Deze wordt geopend door de assessor ds. J. Westerink. We lezen en zingen uit Psalm 130.

De bespreking van de problematiek van de grote steden wordt voortgezet. In een voorstel vanuit de vergadering was er voor gepleit om op korte termijn effectieve maatregelen te nemen omdat de noodlijdende gemeenten daarmee gediend zijn. Daarbij werd gevraagd om de deputaten voor de problematiek in de grote steden nieuwe opdrachten te geven. De commissie heeft er echter

bezwaar tegen dat dit deputaatschap blijft bestaan. Zij wil deze problematiek onderbrengen bij deputaten Evangelisatie. In de bespreking wordt het betreurd dat de commissie toch het missionaire aspect blijft benadrukken. De gemeenten die in hun bestaan bedreigd worden hebben een werker nodig die meer doet dat missionair bezig zijn. Behalve dit amendement om de toevoeging "missionaire" bij werk in de grootstedelijke gebieden te laten vallen, zijn er nog andere wensen in de vergadering. In de pauze vindt er nader overleg plaats. Nadat de rapporteur een toelichting heeft gegeven, blijkt er behoefte te zijn aan een derde ronde. De synode is intensief bezig met de moeiten van deze gemeenten. Zo wordt er voor gepleit dat een predikant voor 100% wordt ingezet voor dit werk. Niet iemand die voor de helft aan zending is verbonden. De rapporteur wijst er op dat de deputaten een werker voor 20% hadden gevraagd; nu zitten we op een veel hoger percentage. Het zal een proefperiode zijn waarin uit de praktijk duidelijk wordt wat de taak van deze werker is. Het amendement om het woord "missionair" te laten vallen, wordt gehandhaafd. Er blijkt een ruime meerderheid voor te zijn. Zodat deputaten Evangelisatie opdracht krijgen een medewerker voor 40 a 50 % te benoemen voor het werk in de grootstedelijke gebieden. Voorts besluit de synode deputaten Evangelisatie op te dragen specifieke deskundigheid te ontwikkelen t.a.v. de situatie van de kerken in de grootstedelijke gebieden om kleiner wordende kerken met raad en daad bij te staan; missionaire/diaconale projecten te ontwikkelen; het stichten van nieuwe gemeenten te stimuleren; na te gaan of door zustergemeenten assistentie kan worden verleend aan gemeenten in grootstedelijke gebieden.

De rest van de vergaderdag wordt achter gesloten deuren doorgebracht. O.a. het rapport van de quaestor wordt in comite besproken. Het laatste voorstel wat in bespreking komt en wordt aangenomen behelst een opdracht voor deputaten vertegenwoordiging van de kerken. Zij zullen in overleg treden met het Landelijk Kerkelijk Bureau om de kerken te dienen met een folder waarin inzichtelijk wordt gemaakt aan welke doelen de door de omslag bijeengebrachte gelden worden besteed.

Als roepende kerk voor de volgende Generale Synode wordt Utrecht-West aangewezen.

Niemand maakt gebruik van art. 43 KO. Daarin wordt bepaald dat zij die iets strafwaardigs in de vergadering hebben gedaan worden vermaand. Dit hoeft niet te gebeuren; er is op broederlijke wijze vergaderd. Hierna is er voor de synodeleden pauze.

Om acht uur 's avonds wordt de vergadering heropend. De broeders en zusters uit Nunspeet die zich hebben ingezet voor de verzorging van de synode, zijn aanwezig. We zingen samen Psalm 150: 1 en 3.

Ds. J. Plantinga spreekt namens de synode een dankwoord. De verzorging is weer uitstekend geweest; D.V. in 2004 zal Nunspeet weer de vergaderplaats zijn van de synode.

De kerkenraad v Leeuwarden geeft de synodeleden een groepsfoto die aan het begin van de synode in Leeuwarden is gemaakt.

Hierna vindt de sluiting van de synode plaats.

De preses zegt dat we mogen terugzien op een goede synode. De Heere heeft gebeden willen verhoren. We kwamen wat laat op gang, maar toch was er besluitvaardigheid. We hebben geprobeerd elkaar vast te houden; de commissies kwamen steeds met een gezamenlijk voorstel. De mede-moderamenleden dankt hij voor de goede samenwerking. De naam van de Heere zij geprezen.

De assessor spreekt namens de vergadering de dank uit aan de preses voor zijn leiding. Op een ontspannen wijze heeft hij gediend. De Heere gaf de kracht en we verwonderen ons samen daarover.

Namens de pre-adviseurs spreekt prof dr. J.W. Maris. Hij gewaagt van de

gezindheid van een broederlijk verstaan van elkaar. Niet de polarisatie maar de gemeenschap stond voorop. De Heere heeft gebeden verhoord. We krijgen dit ook mee als opdracht; zegeningen bevatten ook een appel. Hierna besluit ds. J. Plantinga de vergaderingen van de synode. Hij leest 1 Samuël 4: 19-22, Lukas 2: 8 en 9, Openbaring 21: 22 en 23.

We sluiten de vergadering conditioneel, in de adventstijd. Het verlangen van de oprechte gelovigen is: doe ons Uw heerlijkheid zien! Die roep was er bij de vrouw van Pinehas: I-kabod! De eer is weg. De ark was weggevoerd zodat de heerlijkheid des Heeren er niet meer was. Zij zag: de eer ligt in God Zelf. In het Oude Testament is er de roep van de gelovigen: o God, doe ons Uw heerlijkheid zien!

Wat hebben we aan een goede synode, aan oude of nieuwe vormen, als de Heere Zelf er niet is? De heerlijkheid des Heeren omscheen de herders. Want in Christus komt God Zelf. Die heerlijkheid is nog onvolkomen. Ook in ons synodale werk is er nog veel zondigs, waarvan we moeten zeggen: I-kabod. In de advent wachten we op de komst van Christus. Eens zal alles vol zijn van de heerlijkheid des Heeren. Willen onze kerken beantwoorden aan Gods doel, dan moeten we boven onszelf uitwijzen naar het Lam. Alleen in Christus loopt het leven uit op de heerlijkheid zonder duisternis!

De preses gaat voor in gebed, waarna we zingen de verzen van Psalm 98.

Alle afgevaardigden geven elkaar de hand; de synode van de "goede harmonie" is ten einde.

Slidrecht, ds. J. P. Boiten.

ICT, WAT MOETEN WIJ ERMEE? (9)

Synodebesluit

De laatste keer stonden wij stil bij het synodebesluit van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, als een serieuze poging om d.m.v. tuchtmaatregelen het misbruik van internet bij haar leden tegen te gaan.

Dit synodebesluit werd via een kanselboodschap binnen deze kerken bekend gemaakt.

Zoals beloofd, wil ik proberen met u na te denken over de persoonlijke

verantwoordelijkheid, die wij dragen t.a.v. onze omgang met de middelen, die ons door de informatie communicatie technologie gegeven zijn. Gelet op de vele (al-of-niet gebundelde) artikelen, die al over ditzelfde onderwerp geschreven zijn, moet het ons inmiddels duidelijk zijn geworden, dat voortdurende bezinning op dit terrein geboden blijft.

Niemand mag hier de pretentie voeren de enige juiste visie op te hebben.

Was dat zó eenvoudig, dan zou er ook geen sprake zijn van een complex probleem en een gemeenschappelijke zorg, die onze gereformeerde gezindte danig bezig houden.

De aanhoudende ontwikkelingen in de ICT-wereld hebben hun sporen niet alleen binnen onze samenleving getrokken, maar niet minder binnen onze kerken.

Onze christelijke roeping: 'om onszelf onbesmet te bewaren van de wereld' (Jac.1:27b), wordt aanhoudend op de proef gesteld. Voor wat betreft het gebruik van de mogelijkheden, die de ICT ons biedt, geldt dat zowel in het openbaar, als in het verborgene!

Anders gezegd: onze houding zowel ten aanzien van het z.g. 'zakelijk gebruik', als het 'persoonlijk gebruik' van de ICT moet één en dezelfde zijn. Laten wij dit principe los, dan ligt het gevaar op de loer van het leiden van een dubbelleven, waarin wij ons eerder dan wij ons bewust zijn schuldig kunnen maken aan het hinken op twee gedachten.

Oude discussie herhaalt zich...

Een oude discussie lijkt zich te herhalen, die eind 2001 nog eens in herinnering werd geroepen door de 'herdenking van 50 jaar televisie'(!) In een serie artikelen in het Reformatorisch Dagblad (in oktober en november 2001) aan dit thema gewijd, kwamen verschillende 'smaakmakers' binnen onze gezindte aan het woord, waarbij weer eens duidelijk werd hoezeer het medium t.v., zowel het bezit als het gebruik, de gemoeiden heeft bezig gehouden en nog bezig blijft houden.

In het verlengde daarvan laaien de gemoeiden niet minder hoog op wanneer het fenomeen internet aan de orde komt als een exponent van de ICT. Hier doel ik op, wanneer ik wijs op 'een oude discussie', die zich aan het herhalen is.

Om verder nà te kunnen denken over onze persoonlijke verantwoordelijkheid in deze complexe problematiek, lijkt het mij goed deze toe te spitsen op de eventuele verschillen- en overeenkomsten tussen t.v. en internet.

Ik maak daarvan graag gebruik van wat daar eerder over werd geschreven door drs. J.A. van Delden in de bundel: Beeldspraak, waarin het ging over de ICT-bezinning in het Reformatorisch Voortgezet Onderwijs (1997) In een nog steeds van belang zijnd artikel zette hij zijn gedachten uiteen over het omstreden karakter

van televisie, om vervolgens duidelijk te maken wat toch als een essentieel verschil moet worden aangemerkt, wanneer wij willen spreken over een verantwoord gebruik van internet.

In algemene zin noemt hij vier functies van de massamedia (toegesplitst op de t.v.):

Informatie-educatie-communicatie en amusement.

Zeven kenmerkende verschillen Is internet in principe hetzelfde medium als televisie?

Er zijn kennelijk overeenkomsten: er wordt gebruik gemaakt van een beeldscherm, er is allerlei misbruik mogelijk, zowel op het terrein van de te argeloze consumptie van informatie als op het terrein van kwaadaardig amusement. Toch blijken er bij nadere beschouwing fundamentele verschillen te zijn. Verschillen die moeten leiden tot een groot verschil bij de waardering van de levensbeschouwelijke beoordeling van dit medium. Ik noem enkele van die verschillen:

1. Televisie is naar zijn aard passief en werkt daardoor op een specifieke manier verslavend. De activiteit van de kijker beperkt zich tot 'zappen', van de ene zender naar de andere gaan, gedreven door de nieuwsgierigheid naar het nieuwe of sensationele, voortgedreven door de onbenulligheid of saaiheid van de programma's op de meeste zenders. Internet is naar zijn aard actief: je moet gericht op zoek gaan naar informatie waar u iets over wilt weten. Het is als het zoeken in een bibliotheek. Ook daarbij kunt u allerlei informatie tegenkomen, die u geen goed doet, maar u hebt een grotere eigen verantwoordelijkheid en veel mogelijkheden bij het zoeken. Ook internet kan overigens verslavend werken, maar dat is verslaving aan nieuwsgierigheid, niet aan passiviteit. De 'nieuwsgierigheids-verslaving' heeft een algemener karakter. U kunt ook teveel tijd besteden aan het lezen van de krant of aan het zich bemoeien met zaken, die u niet(s) aangaan.

2 Televisie is naar zijn aard 'tijdgebonden': u kunt niet om 22.00 uur nog het programma bekijken, dat om 21.00 uur werd uitgezonden. Als u het opneemt op de videorecorder, bent u in feite niet meer bezig met televisie, maar met een vorm van internet. Nog even en het zal wellicht op internet mogelijk worden om dit soort informatie op

te vragen en af te spelen (inderdaad is dit door de tijd achterhaald; JHvD). Internet biedt informatie die permanent beschikbaar is en bovendien manipuleerbaar, bewerkbaar. De informatie komt op uw computerscherm en kan worden opgeslagen in het geheugen en gebruikt voor persoonlijke doeleinden.

3 Televisie is niet 'interactief', communicatief, biedt (nauwelijks) mogelijkheden voor persoonlijke uitwisseling van informatie. Internet is wel 'interactief', communicatief, een soort 'supertelefoon'. De integratie van tekst, geluid en beeld biedt veel meer dan geluid alleen. Uiteraard biedt dat ook meer mogelijkheden voor misbruik, maar ook bij de telefoon kennen wij de 06-nummers waarbij het kwade van de mens zich kan doen gelden.

4 Televisie is als massamedium naar zijn aard vooral een amusementsmiddel, afgestemd op het niveau en de smaak van de doorsneekijker, de moderne, geseculariseerde mens met weinig opleiding, weinig interesse en sensatiezucht. Internet biedt principiële veel meer mogelijkheden voor informatieve functies aan een zeer divers publiek, waarbij diepgang en gerichtheid veel groter kunnen zijn dan bij televisie.

5 Televisie leidt als massamedium tot een vertekening van de werkelijkheid; denk aan de invloed van de tv bij verkiezingscampagnes. Internet heeft een ander gevaar: het kan leiden tot de misvatting van wie beschikt over (eindeloos veel) informatie zinvolle kennis heeft, wijs is. Maar die misvatting zit dan niet in het medium, maar in een tekort aan nuchterheid en wijsheid van de gebruiker.

6 De reclame op de televisie valt voor de kijker doorgaans niet te vermijden. Gezien de voosheid van veel reclame is dat betreurenswaardig. Op internet hebt u de vrijheid om van reclame geen kennis te nemen.

7 Voor tv-kijken is geen enkele vaardigheid nodig. Om zinvol van internet gebruik te kunnen maken moet u beschikken over het inzicht en de vaardigheid om uw weg te vinden in informatie die op specifieke wijze is opgebouwd.

Een volgende keer enkele conclusies en eventuele principiële stellingname.

J.H. van Dijk

De Nederlandse Geloofsbelijdenis is veel minder bekend dan de Heidelbergse Catechismus. Het is evenwel van groot belang kennis te nemen van de inhoud van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Wezenlijke zaken worden aan de orde gesteld. Het valt te vrezen dat de meeste lezers van ons blad wel de inhoud van de Heidelbergse Catechismus kennen, maar onbekend zijn met de inhoud van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Naar aanleiding van het verschijnen van een keurig uitgevoerd boek met preken over de Nederlandse Geloofsbelijdenis, willen wij een artikelje over dit belijdenisgeschrift schrijven, waarin we slechts enkele zaken kunnen aanstippen. We zouden u willen aanraden dit boek zelf aan te schaffen en te lezen. De auteur van dit boek, ds. D. Heemskerk, schrijft in zijn voorwoord dat we geen diep doordachte, dogmatische verhandelingen moeten verwachten. Het zijn eenvoudige preken die tot doel hebben om de gemeente het grote belang van de Nederlandse Geloofsbelijdenis ook voor onze tijd, te laten zien en om de rijke inhoud van de gereformeerde leer bekend te maken. De artikelen 5 en 6 zijn samengenomen in één preek. De eerste preek is een verhandeling over het leven en sterven van de schrijver van dit belijdenisgeschrift, Guido de Brès. Zo bevat dit boek toch 37 preken over de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

Guido de Brès

Hij werd geboren in 1522. Door de werking van Gods geest brak het licht der genade door en kwam het tot een breuk met Rome. Hij verbleef enige tijd in Engeland waar hij mannen als Micron, Datheen en Utenhove ontmoette. Naar alle waarschijnlijkheid heeft hij later ook contact gehad met Calvijn. Hij kwam als rondreizend prediker in Doornik terecht. Daar heeft hij de Nederlandse Geloofsbelijdenis geschreven. Guido de Brès nam afstand van de doperse opvatting die het gezag van de overheid niet erkende. In de Nederlandse Geloofsbelijdenis toont hij aan dat de Reformatie het gezag van de overheid wel erkent. In de nacht van 1 op 2 november 1561 werd er een pakje over de kasteelmuur van Doornik geworpen, met een brief aan de koning van Spanje en de Nederlandse Geloofsbelijdenis.

Guido de Brès wilde op deze wijze het standpunt der Gereformeerden aan de koning duidelijk maken. Guido de Brès werd gevangen genomen en opgesloten in een vunzig kerkerhol. Daar heeft de Heere hem rijk vertroost. In de gevangenis schreef hij brieven aan zijn vrouw en aan zijn moeder. In een brief aan zijn vrouw schreef hij dat hij op de kansel als een blinde van kleuren had gesproken, zo helder en klaar gaf de Heere nu in de gevangenis getuigenis in zijn hart van het Woord der waarheid. Guido de Brès moest vrouw en kleine kinderen achterlaten. Hij schreef aan zijn vrouw: "Het is u genoeg bekend, dat toen gij met mij in het huwelijk zijt getreden, gij een sterfelijke man hebt genomen, die onzeker was van een enkel ogenblik van zijn leven. Echter heeft het onze goede God behaagd om ons gedurende de tijd van ongeveer zeven jaren samen te laten leven." Ook op het schavot mocht hij een helder en klaar getuigenis afleggen van de goedheid en grootheid Gods. Vanaf het schavot riep hij zijn aanhangers op niet in opstand te komen tegen de overheid. Op 31 mei 1567 werd hij opgehangen, 45 jaar oud zijnde. Hij verloor zijn leven niet, maar verruilde het voor een beter leven: de eeuwige zaligheid.

Een waar geloof

Dit wordt omschreven in artikel 1 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis waar staat: "Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond." Het gaat om het waar zaligmakend geloof. Dat geloof is gegrond op het Woord en wordt gewerkt door de kracht van de Heilige Geest. De schrijver stelt terecht de vraag of zijn hoorders behoren tot hen die geloven met het hart en belijden met de mond. Velen zeggen dat er geen God is. Dat is net zo dwaas als dat een blinde zou zeggen dat er geen zon is omdat hij de zon niet ziet. Van nature zijn wij blind. Blinde zondaren kennen God niet. Als het sterven wordt zullen de ogen open gaan voor het bestaan van God. Dan zal God een rechtvaardig en vertoornd Rechter blijken te zijn. Dat zulken toch zouden bedenken wat tot hun eeuwige vrede is dienende. Een deugdzaam leven is niet toe-reikend. Zonder geloof is het immers onmogelijk Gode te behagen. De fari-zeer en de schriftgeleerde verstaan

deze belijdenis niet. Zij gevoelen hun blindheid en naaktheid niet. Zij zijn geen bedelaar aan de troon der genade. De belijdenis alleen met de mond uitgesproken maakt hooguit tot een naamchristen. Terecht stelt de schrijver dat de uitdrukking "als het maar in het hart zit" geen bewijs op zichzelf is. Wat in het hart zit dient in de vrucht naar buiten openbaar te komen. Er zijn echter ook struikelingen in het leven der gelovigen. Het ongelooft kan sterk zijn. Het ware geloof dat beleden wordt in artikel 1 eindigt in de goedheid Gods, in de overvloeiende Fontein van alle goed. Hier mag de Kerk in beginsel al groot en goed van God spreken. Eenmaal zal het volmaakt zijn.

De openbaring des Heeren.

Hoe kan de zondaar God leren kennen? Uit de schepping, onderhouding en regering van deze wereld. De schepping wordt een "schoon boek" genoemd. Dat boek bevat veel hoofdstukken en talloze bladzijden. We lezen op blz. 29 "Ziehier: gras-priet, zee, berg en dal, mens en dier, het predikt u de onzienlijk dingen van de majesteit Gods. Het verkondigt u Zijn grootheid. Wie zou Hem niet met eerbied prijzen?" Ook liggen in de schepping geestelijke lessen opgesloten. We lezen op blz. 30 "De sneeuw, die de zwarte aarde overdekt is een prediking van de bedekkende gerechtigheid van Christus. De witte onge-reptheid toont de diepte en de kracht van Zijn schuldvergevende liefde. De bergen kunt u zien als een prediking van de grootte van uw zonde en schuld, maar ook als een beeld van de onwankelbare trouw Gods." Gezien deze algemene openbaring in de schepping, onderhouding en regering van deze wereld is de mens niet te verontschuldigen. Maar naast en boven het boek van de schepping is er ook het Boek der boeken, namelijk Gods heilig en dierbaar Woord. Dat is de bijzondere openbaring, waarin de Heere Zich "nog klaarder en volkomener" doet kennen. Velen die de prediking horen blijven vasthouden aan de dingen van beneden. Zij komen niet tot de kennis van de Schrijver van het boek der schepping. De Heere zegt: Gedenk aan uw Schepper! Onderzoekt u biddend Gods Woord? We citeren van blz. 34: "Hoe ontzaglijk als wij, die geleefd hebben onder Gods openbaring in de natuur en de Schriftuur, ons niet laten gezeggen. Buigt u toch in het stof als

arm en verloren zondaar in uzelf. Hoe onmisbaar is het, dat er een tijd komt in uw leven, dat de wereld voor u de dood wordt. Eerst was de wereld en de zondedienst voor u genoeg, maar nu gevoelt u, dat het niets dan ijdelheid is. Daarna breekt er een tijd aan, dat de uitwendige godsdienst en al uw goede werken en reformatiepozingen u geen ware zielenrust geven, maar er door genade honger ontstaat naar het Woord Gods. Daar alleen hebt u genoeg aan, en dan kent u de begeerte van David: 'Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles miss', door zinnen smaak, en hart en zinnen strelen.' Dan krijgt u nooit genoeg van het Woord."

Het ambt der overheid

In artikel 36 komt aan de orde dat de Heere de overheid heeft gegeven om ons te regeren. De Heere heeft dit zo gewild en ingesteld. Zij die reformatie beoogden in de Kerk, beoogden geen revolutie in de maatschappij. Dit wilden de Wederdopers wel. Het gezag van de overheid werd door hen niet erkend. Dit maakte het werk van de Reformatie verdacht. De reformatoren werden ervan beschuldigd opstand te veroorzaken in het maatschappelijke leven. Juist daarom wordt in artikel 36 duidelijk beleden wat de Reformatie leert aangaande de overheid. De Heere heeft de overheid gegeven om de boosheid en verdorvenheid in toom te houden. In de Gereformeerde kerken is in 1905 de volgende passage van art. 36 geschrapd: "om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valsens godsdienst, om het rijk van den antichrist te gronde te werpen." In deze woorden klinkt door dat de overheid niet alleen heeft te zorgen voor het maatschappelijke en sociale leven, maar dat zij ook heeft te strijden tegen afgoderij en valse godsdienst. Er is alleen waar welzijn, waar Gods Woord wordt gehandhaafd. Dat klinkt heel onverdraagzaam. Dat klinkt intolerant. We lezen op blz. 405 "Echter, de ware godsdienst is ten diepste ook onverdraagzaam, want ze verdraagt geen verzet tegen het Woord, de wet en de dienst van de levende God. Dat zij onverdraagzaam is, is dus niet te ontkennen, want de vreze Gods verdraagt de zonde niet, ze verdraagt de verachting van Zijn dienst, de verwerping van Zijn Woord, de ontheiliging van Zijn dag en de bespottung van Zijn volk niet. Dit is inderdaad onverdraagzaam,

maar het gaat daarbij ook ten diepste om de eer van God. De vraag wordt weleens gesteld: het kan toch niet zo zijn dat er mensen die ketters zijn, uitgeroeid zullen worden? Er staat echter niet, dat die mensen uitgeroeid moeten worden, maar dat hun zondige praktijken en onbijbelse leringen uitgeroeid moeten worden. Niet de zondaar, maar wel zijn zonde moet tenietgedaan worden". De overheid dient te bevorderen dat de mens God dient. Dat werd geschreven in een tijd dat de overheid de kinderen Gods vervolgde. De overheid heeft de roeping de samenleving te doordringen met de normen en waarden van het Woord van God en alles wat zich daartegen verheft te bestrijden. De toepassing naar onze tijd wordt gemaakt wanneer gesteld wordt dat we jegens vreemdelingen wel gastvrij dienen te zijn, maar niet voor hun godsdienst. Guido de Brès schreef over theocratie, over Godsregering, in een tijd van vervolging. Daarom moeten we in onze tijd, die deze vorm van vervolging in ons vaderland niet kent, niet zeggen dat theocratie niet mogelijk is. De geschiedenis van Israel leert ons dat na de zeer goddeloze koning Achaz de godvrezende Hizkia de troon beklom. Op blz. 411 concludeert de schrijver: "De overheid geeft geen gezag in de kerk, maar uitsluitend in de samenleving, en de overheid heeft tot taak het Woord Gods te verbreiden in de samenleving, en de wet des Heeren te handhaven. Tegelijk moet ook de Kerk ontzag hebben voor het ambt van de overheid en deze eerbiedigen als van God gegeven. Wij mogen ons niet verheffen boven de overheid, en deze zeker ook niet verwerpen, maar wij hebben, in zoverre zij niet strijdt met het Woord Gods, te buigen onder haar wettig gezag."

Het laatste oordeel

In artikel 37 wordt hierover geschreven. Het lijkt ons goed enige zaken hieruit aan te halen als slot van onze korte bespreking van het boek dat de

Nederlandse Geloofsbelijdenis behandelt. Het komende oordeel is onafwendbaar zeker. De wereld spot en lacht, maar het lachen en spotten zal haar vergaan op de dag dat Christus wederkomt om te oordelen de levenden en de doden. De tijdgenoten van Noach hebben ook gespot en gehoord, maar het oordeel is gekomen in hun dagen. Dat toch meer bedacht zou mogen worden dat wij allen voor het gericht gesteld zullen worden. Dan zouden we ons niet zo bezig houden met nietige beuzelingen en aardse zaken. Het oordeel is schrikkelijk voor de bozen en goddelozen. Het ergste lijden op deze aarde zal licht zijn vergeleken bij de eeuwige rampzaligheid. De Kerk des Heeren wordt uit dit komende oordeel getroost. Hun hoop zal niet ijdel blijken te zijn. Hun hoop is gericht op het Woord Gods en gefundeerd in het werk van Christus door de werking van Gods Geest. Het zal blijken dat de zaak van Gods kinderen Gods zaak was. Tot de laatste dag op deze aarde hebben Gods kinderen hun taak en roeping te volbrengen. Het is noodzakelijk dat de Heere gericht houdt in dit leven door de verkondiging van Gods Woord opdat de schuld geëigend wordt en het oordeel aanvaard wordt en de Rechter om genade gebeden wordt. Als een veroordeelde in zichzelf wordt de Heere aangeroepen. Het koord der veroordeling wordt door de kennis der wet om de hals gedaan. Maar ook zicht op en geloof in de barmhartigheid Gods in Christus. De Kerk alleen heeft toekomst. We besluiten met de laatste regels van blz. 426: "Dan mag het loflied aangeheven worden met de ganse Kerk: 'Want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed' (Openb. 5:9m), en: 'Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen' ".

N.a.v. Ds. D. Heemskerk, Zo ik niet had geloofd, 427 blz., 27,20 euro, Uitgeverij Frits Hardeman- Ede.

Ds. A. van Heteren

GETROUWHEID

Wanneer we het boek Nehemia met aandacht lezen, komen we heel wat tegen. Allereerst moet opvallen, de wonderlijke leiding, de besturing van de Heere. Nehemia was schenker geworden aan het hof van de perzische koning Arthasasta. Getrouw ver-

richtte hij het werk aan het hof. De koning was zeer op hem gesteld. Hij steeg in aanzien. Dit kwam niet door aanpassing of levensomschakeling. Veelal gebeurt dit. Voor positie of geld laat men het één en ander schieten. Zelfs het godsdienstige leven. Bij

Nehemia was dit uitgesloten. Het kon ook niet, want de liefde tot de Heere was in zijn hart. De vreze des Heeren beheerste zijn leven. De beleving daarvan wordt ons getekend. Het blijkt in verschillende omstandigheden. Het hele boek door kunnen we het vernemen. Laten we dat goed onthouden. Zijn bezieling was daarom niet gelijk aan een Jehu's ijver. De ik-gerichtheid was hem vreemd. Van zijn houding, van zijn gezindheid kunnen we veel leren. Wanneer we aan vandaag denken, wordt er veel over de Bijbel gesproken. De Schrift staat ter discussie. Het gaat over de onfeilbaarheid. In het dagblad van 18 jan. j.l. stond het kopje: de moderne Schriftvisie komt heel dichtbij. Wat daaronder stond is voor ons van betekenis. Want de Schriftcritiek neemt toe. Er is een snelle opmars of men gaat de weg van de geleidelijkheid. Zo stap voor stap. Dit constateren we. Bedachtzaamheid is geboden, want men kan zeer gevaarlijk te werk gaan. Achter de onfeilbaarheid wordt soms een vraagteken geplaatst en men spreekt tegelijk van de getrouwheid van de Heilige Schrift. Hoe is het mogelijk! Het is niet te rijmen. Men wil zelfs voor gereformeerd door blijven gaan en zijn handtekening onder het ondertekeningsformulier neemt men niet terug. Ik hoop, dat we het eens zijn met wat in genoemd nummer van het R.D. stond. De schrijver J.J. Frinsel zegt: "De kinderkens geloven onvoorwaardelijk wat de Bijbel zegt omdat het de almachtige God is Die spreekt. Zij begrijpen niet alles, hebben ook niet alle antwoorden, maar ze geloven onvoorwaardelijk de geopenbaarde dingen en laten het verborgene aan God. Dat grenzeloos vertrouwen in de absolute waarheid van de Bijbel en het letterlijk nemen van wat de Heere zegt, is het fundament van het leven van een christen. Als ik daarmee tot een fundamentalist gestempeld ben, dan wil ik dat graag zijn. Zowel in reformatorische als in evangelische kringen zien we dat dit fundament wordt aangetast. Wanneer in de geloofsbrieven, in het kerkelijk vaandel Schrift en belijdenis centraal staan, dan dient dit te blijken in woord en geschrift. En natuurlijk gemotiveerd! Dat is ook een euvel, wat men kan tegenkomen in onze kringen. Op de vraag: 'waar staat het' heeft ieder recht op een duidelijk antwoord. Het beeld van Nehemia moet steeds voor ogen staan en betracht worden. Hij zette zich voor de her-

bouw. Naar het door de Heere gegeven bestek. We kunnen zeggen: het Woord van de Heere was zijn richtsnoer. Het 'zo zegt de Heere' gold elke dag. Hij bleef getrouw in alles. In onze woorden en daden behoren we getrouw te zijn. Dit geldt bijzonder voor de ambtsdragers. Schrift en belijdenis moeten hoog genoteerd staan. Zij moeten onze koers aangeven en bepalen. Intern en extern. Samensprekingen zijn er en die gaan door. Zeker is van betekenis waarin vinden we elkaar, maar bijzonder waarin verstaan we elkaar. Namelijk de geestelijke beleving der zaken. Geloofsleer en geloofsleerbeleving behoren bij elkaar. En dat geven de Schrift en de belijdenisgeschriften duidelijk aan, wat we daaronder moeten verstaan en waarin dat bestaat. In dit verband hebben schrijvers uit het verleden en in het heden hun betekenis. Maar zij vormen niet het einde van alle tegenspraak. Wanneer in hun uitspraken duidelijk wordt gezien de geworteldheid in de Schrift en de belijdenis, dan mogen wij daar niet aan voorbij gaan. En kunnen er dan geen genuanceerde gedachten zijn? Zeker. Wanneer we de Schrift lezen en bijzonder de brieven van Paulus en de brief van Jacobus, dan zien we verschil, maar geen tegenstelling. We kunnen zelfs zeggen, wat ze belijden behoort bij elkaar. Rechtvaardiging en heiliging. We kunnen zelfs zeggen, dat beide heilszaken in de uitwerking bij beide aanwezig zijn. Welk een verschil kan aangegeven worden, wanneer we letten op Luther en Calvijn. Maar ze vormen geen tegenstelling. Souvereine genade werd door beide beleden. Er zijn vele levensbeschrijvingen van Puriteinen verschenen. Op zich een goede zaak. Maar we lezen van verschillen, gelijk als bij de mannen van de nadere reformatie. Maar ondanks dat is er een eenheid. Wie kennis neemt van de geschriften, beaamt dit. Echter wat niet voluit Bijbels en reformatorisch is moet aan het licht gebracht worden maar dan met nadruk: In de Schrift staat geschreven. Zo behoren we elkaar aan te spreken. Wat op de Dordtse synode 1618-'19 is gebeurd dienen we ook in het oog te houden. We weten van de uitspraken tegen het remonstrantisme, maar ook hoe men elkaar vond als het ging om het infra en supra standpunt. Nu gaan we weer horen het wapengekletter als het gaat over twee of drie verbonden, aanbod en belofte. Synodaal zal het zelfs

moeten komen tot een leeruitspraak. Gereviseerd of aangevuld. Men heeft daartoe zeker het recht. Maar laten we goed onthouden, dat de uitwasen die er in de kerken zijn, niet gekomen zijn door het aanvaarden van twee of drie verbonden, maar door de verkeerde visie op en uitwerking van beide. Wie eerlijk met de Schrift en de belijdenis omgaat zal moeten erkennen dat er tweeerlei kinderen van het verbond zijn. En komt het niet tot de beleving van het verbond dan gaat het met het aanvaarden van twee of drie verbonden mis. Wijzend op en sprekend naar aanleiding van de brief van Paulus aan de Romeinen schreef prof. v.d. Schuit: Aan Gods zijde is het: verkoren- verloren. Aan onze zijde is het: verloren- verkoren. Naar de zijde Gods is alles één. Daarom leren wij in de praktijk der bevinding Christus niet eerst als Hoofd, zelfs niet eerst als Borg kennen, dat is inleven in het verbond der verlossing, maar practisch leren wij eerst naar Christus vragen als Middelaar. Wij vragen niet eerst in het zuchtend hart: is er nog een Hoofd des verbonds. Wij snakken niet eerst in het zoekend verlangen van het dorsten naar God om een Borg. Maar wij vragen uit het diepst van een stuk gebroken ziel: is er nog een Middelaar, is er nog een middel, waardoor ik de welverdiende straf kan ontgaan en wederom tot genade komen. Wij schreeuwen dan uit ons Godsgemis om het Godsbezit. Dat is de orde van onze Catechismus, die in zondag 5 het ontwaakte hart het woord geeft in het zoekend verlangen naar de Middelaar. Dat is ook de orde van de Dordtse Leerregels waarin deze niet spreken van Hoofd en dan Middelaar, maar eerst van Middelaar en dan van Hoofd, hfdst. I art. 7. Waarvan acte! Daar dienen we het mee eens te zijn en bijzonder zal het moeten zijn: amen zegt mijn ziel daarop. Wee de ambtsdragers die dit wezenselement begraven. Wee de ambtsdragers die erop uit zijn om eigen leer te profileren.

Ds. M.C. Tanis

OPROEP

Welke predikanten willen de gemeente **Oud-Vossemeer** helpen op de zondagen 28-7-2002 en 04-08-2002? Graag contact opnemen met de preekvoorzienier, tel. 0166-672823.

Ik schreef de vorige keer, dat voor een groot aantal jongeren verantwoorde vrijetijdsbesteding best moeilijk is. Er zijn ouders die er zich grote zorgen om maken. Misschien heb jij er geen moeite mee, maar er zijn een groot (te groot) aantal kerkelijke jongeren, die hun vrije tijd op een onverantwoorde wijze invullen. Ze gaan er op uit en maken veel geld op. Als dit jou niet treft, wil dat niet zeggen dat jij er niets mee te maken hebt. We moeten proberen om oog voor elkaar te hebben en het lef te hebben om iemand van je medecatechisanten erop aan te spreken. Laten we niemand over hebben voor de wereld en de vorst der duisternis.

Ouderzorg

Verantwoorde vrijetijdsbesteding van jongeren hoort bij de ouderzorg. Elke vader en moeder, die zijn of haar taak serieus neemt, zal dat beamen. Je ouders zullen daar niet pas over nadenken, wanneer het probleem van een zinvolle invulling van je vrije tijd zich aan hen voordoet. Het is heel belangrijk om jonge kinderen op te wekken om een hobby te hebben, waarin ze hun creativiteit kunnen ontwikkelen. Dit alles zal gedaan worden in de hoop, dat ze er later een zinvolle vrijetijdsbesteding aan over houden. Kijk eens terug op je eigen kinderjaren. Welke ruimte heb jij gehad om thuis op een ontspannen manier met je vrije tijd om te kunnen gaan? Ik begrijp best dat niet elke vader en moeder de mogelijkheden hebben gehad om daar zoveel aandacht aan te besteden. Toch zullen ze met alle gebrek geprobeerd hebben om je fijne kinderjaren te bezorgen. Wanneer dat zo is, dan zal dat later te merken zijn. Je gaat naar het voortgezet onderwijs, daarna kies je een beroepsopleiding, je ontwikkelt jezelf tot een jong volwassene. Dan vormt je thuis een belangrijke basis, waarop je telkens terug kunt vallen. Je ouders zullen voortdurend meeleven en proberen voor je klaar te staan. Zij zullen ook helpen om met je na te denken over een zinvolle vrijetijdsbesteding. Ze vinden het fijn als je goede vrienden hebt, dat je betrokken raakt bij het verenigingswerk, misschien lid wordt van een koor, ze geven je ruimte om thuis een hobby te kunnen uit-

oefenen. Het oefenen met je muziek-instrument, het bouwen van een modelauto, het prutsen aan je brommer. Ze stimuleren je om wat te verdienen, de vuile kleding wordt uitgewassen, je mag je geld zelf beheren. Let eens op al die dingen. Als je dan je grens gaat verleggen, als je naar de stad gaat en je zoekt je vertier op plaatsen waar heftig alcohol wordt geschonken, waar popmuziek elk gesprek overstemt, enz. Kun je dan begrijpen dat de zorg in het hart van je ouders toeneemt? Wie liggen te waken, als jij 's nachts thuiskomt? Jij hoort je vader niet bidden, als je op een zondige plaats bent. Jij ziet je moeder niet huilen, als je met je wereldse vrienden op stap bent. Maar ze doen het wel! Ja toch, ouders?

Julie zorg

Verantwoorde vrijetijdsbesteding is ook jullie zorg. Niet alleen voor jezelf, maar ten opzichte van anderen. Samen nadenken over een goede invulling van je vrije tijd. Ik weet nog wel, dat ik met de catechisanten van Werkendam hierover een keer in gesprek raakte. De aanleiding was de opkomst van het hotel Gorcum. Dit hotel was opengesteld voor refojeugd. Er draaide geen muziek, wel werd er bier geschonken. Iedereen moest zelf de maat bepalen. In het gesprek met mijn catechisanten probeerde ik begrip te tonen voor de moeite die jongelui hadden om op een zinvolle wijze hun vrije tijd in te vullen. Ik maakte echter ook mijn bezwaren kenbaar voor de verkapte wereldse manier, waarop dat gedaan werd in hotel Gorcum. En nu komt het. Wat nu...? Ik bedoel ermee te zeggen, wat moeten ze dan doen. Uitdagend heb ik toen aan ze gevraagd of ze hun wensen eens aan mij te kennen wilden geven. Er kwam weinig naar voren. Er blijkt soms sprake te zijn van weinig creativiteit in het bedenken van alternatieven. Toch denk ik dat jullie zelf je schouders eronder moeten zetten. Als je wat aangereikt wordt, dan niet te gauw zeggen dat je er niets voor voelt. Ik denk aan het jeugdwerk in jullie Gemeente. Veel jongelui gaan niet naar de vereniging. Soms leidt een jeugdvereniging een kwijnend bestaan door te weinig animo.

Jammer! Ik denk toch dat je elkaar moet vasthouden en op moet zoeken. Ik zie soms leuke groepen jongelui ontstaan. Dat begint vaak al op de leeftijd van 13 jaar en ouder. Vraag of je ouders hun huis er voor open zetten. Spreek met elkaar af wat je gaat doen. Corrigeer elkaar als het moet. Het is ook gezellig zonder bier en popmuziek. Later als je ouder wordt, blijf je met elkaar optrekken. Let ook op degenen, die geen vrienden hebben. Probeer ze erbij te betrekken. Laat ze niet links liggen. Neem niet de houding aan van Kaïn, die zei: "Ben ik mijn broeders hoeder." Er komen veel verleidingen op je af. Strijd ertegen! Buig je knieën en smee de HEERE om een hart dat de zonde gaat haten en de wil van de HEERE lief leert krijgen. Je zult zien, dat je later terug kunt zien op een fijne jeugdtijd.

Ontvang de hartelijke groeten van
jullie vriend, *Ds. K. Visser*

DRIESTAR BELEGT MET DRIE JEUGDBONDEN STUDIEDAG:

'Wat is er met jongeren aan de hand?'

De Christelijke Hogeschool De Driestar organiseert op D.V. woensdag 24 april, in samenwerking met de drie jeugdbonden HGJB, JBGG en LCJ, een studiedag voor predikanten, ambtsdragers, leidinggevendenden in het jeugdwerk en docenten. Thema van deze dag: 'Wat is er met jongeren aan de hand?' Daarover verzorgt de Leidse psycholoog dr. J.B.K. Lanser een hoofdreferaat, terwijl andere deskundigen in verschillende workshops zullen ingaan op meer specifieke onderwerpen. Deelname aan deze dag kost € 25,-.

De Driestar en de jeugdbonden HGJB, JBGG en LCJ, organiseerden vorig jaar voor het eerst een gezamenlijke studiedag. Deze had als thema 'Vorming en toerusting van jongeren AD 2001' en werd bezocht door zo'n tachtig ambtsdragers en leidinggevendenden. Voor de studiedag van 24 april is de invalshoek van het pastoraat aan jongeren gekozen. Het gaat vooral over het signaleren van afwijkend gedrag en het adequaat handelen in probleemsituaties. De preventieve functie van jeugdwerk en onderwijs, in relatie met de jeugdhulpverlening is een rode draad die door het geheel van de studiedag heenloopt.

Risicogroep

Als leidinggevende, catecheet of leerkracht is het belangrijk om de normale ontwikkeling van jongeren, en daarnaast de risicogroep die buiten de boot dreigt te vallen, goed in beeld te hebben. Met het oog daarop zal dr. Lanser, o.a. kinder- en jeugdpsycholoog, een inleiding houden over de ontwikkeling van jongeren van 10 tot 18 jaar, met speciale aandacht voor

de relatie tot kerk, school en jeugdwerk.

Opgave

De studiedag duurt van 14.00 tot 20.30 uur. Predikanten, ambtsdragers, leidinggevend in het jeugdwerk en docenten kunnen zich (schriftelijk) opgeven bij Chr. Hogeschool De Driestar t.a.v. mevrouw Verwoert (0182-540333). In de prijs van € 25,- zijn koffie, broodmaaltijd en drankjes inbegrepen.

HALLELUJA OVER HET GENADEVERBOND

Inhoud

Allereerst bevat het boek een inleiding van de herschrijver uit 1977. Daarna een woord vooraf bij de tweede druk. Dan een verantwoording van de werkwijze bij het vertalen. Verder een woord aan de lezer van de hand van Brakel zelf. Het eigenlijke boek begint met een verklaring van Psalm 8 (blz. 21- 41). Dan volgen 11 hoofdstukken:

I De verheerlijking van God

II Over de ellendige natuur van de mens, de ene partij, die in het verbond der genade wordt opgenomen

III De oorzaak en oorsprong van het verbond in het eeuwig besluit van God

IV De middelaar van het verbond, Jezus Christus; Zijn vernedering en verhoging

V De natuur van het genadeverbond

VI De aanbidding van het genadeverbond door het evangelie aan ieder die onder de bediening daarvan leeft

VII De overgang in het genadeverbond of de aanneming van de borg Jezus Christus door het geloof

VIII De kentekenen van een waar bondgenoot of tijd-gelovige

IX De heerlijkheid der bondgenoten

X De plichten der bondgenoten

XI De bediening van het verbond in drie tijden waarbij de geschilpunten van deze tijd in het kort worden behandeld

Veel wezenlijke zaken worden aan de orde gesteld. In dit eerste artikelje willen we proberen u een indruk te geven van de inhoud van dit boek, dat het aanschaffen en lezen alleszins waard is.

Het genadeverbond

Brakel omschrijft het genadeverbond op blz. 128 als volgt: "Uit dit alles blijkt nu in alle opzichten duidelijk, wat het Genadeverbond is, namelijk: een heilige, heerlijke, wel vastgestel-

de en eeuwigdurende overeenkomst of verdrag tussen de algenoegzame, goede, almachtige, rechtvaardige, getrouwe, waarachtige en onveranderlijke God aan de ene zijde, en tussen Zijn uitverkorenen, die van nature zondig, verdoemelijk, onmachtig, walgelijk en onverdraaglijk zijn, aan de andere zijde. Daarin belooft God de verlossing van alle kwaad en het toebrengen van alle zaligheid, uit genade, in en door de Middelaar Jezus Christus, waarin de mens, met zijn gehele hart en met groot genoegen, in de beloften en in de weg toestemt, en die aanneemt; aan wie God de beloften door de sacramenten verzegelt. Dit alles is tot verheerlijking van God en tot zaligheid van de mens. Dit is van de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen."

De aanbidding van het genadeverbond

Daarover wordt in hoofdstuk VI geschreven. Brakel schrijft hierover op blz. 137. Daarin wordt aan de orde gesteld dat veel verdoemde geroepen genodigd werden door middel van predikers, ja ten diepste door Christus Zelf. Het Evangelie wordt aangeboden aan diegenen, die het nooit aannemen. Brakel verwijst dan naar Matth. 20:16 *Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren*. Brakel schrijft terecht dat het zeker is dat alleen de uitverkorenen zalig zullen worden, maar dat er buiten deze uitverkorenen velen worden geroepen en genodigd om te komen. Maar zij nemen die aangeboden zaligheid niet aan en weigeren de roeping te gehoorzamen. Brakel wijst dan op Lucas 14:16-18 *Een zeker mens bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen. En hij zonde zijn dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genoden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu*

gereed. En zij begonnen allen zich eendrachtiglijk te ontschuldigen. Velen worden genodigd tot de bruiloft des Lams die evenwel niet komen. We geven een citaat van blz. 138: "Hier moeten wij immers onfeilbaar van overtuigd worden, dat aan allen, die door de dienaren geroepen en genodigd worden, de zaligheid aangeboden wordt, al komen ze niet." We willen nog een citaat van blz. 138 geven om de bedoeling van Brakel duidelijk te maken: "Let op die algemene uitroep: *Die dorst heeft, die wil*, enz. *Jes.55:1: O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt; Joh. 7:37: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke! Openb. 22:17: Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.* Dorsten en willen is geen voorwaarde, die iemand het voorrecht geeft om te mogen komen, maar een gestalte en hoedanigheid, die iemand prikkelt om gewillig te komen, als hij maar geroepen wordt. Wie niet hongert, wie niet wil, die zal niet komen, al wordt het hem duizendmaal aangeboden; maar die wil, die hongert, komt graag. Wilt u dan niet, dan ziet u dat het uw schuld is; maar wilt u, begeert u, wel, zie daar, het wordt u aangeboden. Hier kan geen uitvlucht gemaakt worden." Op blz. 139 schrijft Brakel dat de vermaning tot bekering alle mensen betreft die het horen. Brakel stelt dat het geloven van het Evangelie op een lijn staat met de bekering. Wie het Evangelie ongehoorzaam is, wordt met een verschrikkelijk oordeel bedreigd.

De overgang in het genadeverbond

De staat van de mens is van nature ellendig. Hij staat buiten de genade en ligt onder Gods toorn. In Christus is een volheid om het gebrek van die mens te vervullen. We lezen op blz. 143: "Is dan nu in Christus, en in Christus alleen, alle volheid om zalig te maken, waarom blijft u dan bij uzelf (staan), daar u toch verloren moet gaan? Waarom ziet u dan om naar goederen en mensen op de aarde, daar toch geen heil bij is, en die u ten dage des kwaads zullen verlaten? Ach, ik bid u, keer u toch van alles af en begeef u tot deze Zaligmaker, om uit Zijn volheid te ontvangen ook genade voor genade." Wie niet komt en in Christus gelooft, die doet de allergruwelijkste zonde die maar bedacht kan worden. Brakel schrijft over daden van over-

gang: het overrekenen van de kosten en geloven. De vraag is of men alles wel wil opgeven om Christus te bezitten. Gelooft men werkelijk dat alle blijdschap der ziel gelegen is in het met God verzoend te zijn, Hem te kennen, vrezen, liefhebben, gehoorzamen, verheerlijken en Zijn liefde en troost te genieten. Om te geloven is kennis vereist van zichzelf en van de geestelijke goederen en van de Middelaar. Ook is toestemming en vertrouwen vereist. We citeren van blz. 150 "Als die vermoeide en naar genade hongerende ziel die stem hoort, neemt zij het aanbod van harte en met blijdschap gaarne aan, bemint Jezus en al Zijn volheid, grijpt Hem aan tot haar deel en eigendom, geeft zich geheel aan Hem over, legt het gewicht van haar zaligheid op Hem, stelt haar ziel in Zijn handen, laat zich zo door Hem dragen, en rust en vertrouwt op Zijn armen." Dit noemt Brakel de eigenlijke en wezenlijke daad des geloofs. Maar hij heeft er oog voor dat niet ieder gelovige dit te beurt valt. Indien er duisternis en twijfel is, zucht en beeft de ziel daaronder, zij hongert en dorst naar Jezus, zij kan het niet zonder Hem stellen, zij smeekt om een kruimeltje genade. We lezen op blz. 151 "Al kan ze Jezus niet in het oog krijgen, zij ziet evenwel naar Hem uit. Zij hunkert, zij roept, zij bidt, zij schreit, zij worstelt en dat alles in de tegenwoordigheid van Jezus, of ze Hem ziet of niet. Zij wil, zij kan zich niet laten afwijzen, al moest ze voor Zijn voeten sterven, dan wil ze nog daar sterven en zien of Jezus het over Zijn hart kan verkrijgen dat een verlegen en tot Hem komende zondaar zonder troost aan Zijn voeten verlaten en weggestoten zal worden. Zo deed de Kerk, *Micha 7:7 Ik zal uitzien naar den HEERE; ik zal wachten op den God mijns heils. Zo deed David, Psalm 130:5 Ik verwacht den HEERE, mijn ziel verwacht. Ps. 5:4: Des morgens zal ik mij tot U schikken en wacht houden.* Zo is de ziel werkzaam, totdat ze meer kracht krijgt om Jezus aan te nemen en veilig en zeker op Hem te vertrouwen, waaruit dan troost en heiligmaking voortkomt. Brakel schrijft op blz. 152 over inwilliging die er niet anders is dan door het geloof. De oefening van het geloof is niet eenmalig, maar dient voortdurend betracht te worden.

Kentekenen

In Hoofdstuk acht komt de zeer belangrijke vraag aan de orde of men waarlijk gelooft of niet. We zijn of een

bondgenoot en kind Gods, of een bondgenoot en kind des duivels. Een tussenweg is er niet. Brakel schrijft op blz. 153 "Niet alle mensen, niet alle gedoopten, niet allen die naar de kerk en aan het Avondmaal gaan, ja een klein deel, een heel klein deel van hen zijn ware bondgenoten en gelovigen en zijn op weg naar de zaligheid." Wie in de slaap van zorgeloosheid blijft, blijft voorthollen op de weg naar het eeuwige verderf. De Heere wil dat een mens zichzelf onderzoekt. Op blz. 155 lezen wij dat er duizenden zich hebben ingebeeld naar de hemel te gaan, maar zij zijn in de hel gekomen. Anderzijds komt het ook voor dat er zijn die vreesden niet in de hemel te komen en er toch zijn gekomen. Steeds is er twijfel in het leven van Gods kinderen. Er is nog zoveel van de oude mens in hen overgebleven. Kan dat wel met genade bestaan? Brakel schrijft dat er velen zijn die zich niet bekommeren over God, hemel en hel, de Middelaar, bekering en geloof. We lezen op blz. 156 "Hun gedachten gaan niet verder dan de aarde en niet dieper dan het zichtbare. Over onzichtbare dingen kunnen zij niet praten. Is de ziel al onsterfelijk en is er een hemel en hel, dan zullen ze dat na hun dood (wel) bemerken; zij zullen afwachten waar God hen heen zal zenden." Er zijn er die van hun onbekeerde staat overtuigd zijn en toch goddeloos verder leven. Er is geen gevoel, geen droefheid en ernst om het zondige leven na te laten. We lezen het volgende: "Zij willen over geen droefheid horen, noch ook de vermaningen van de predikanten, die hen of van de preekstoel of onder vier ogen op hun zonden wijzen. Zij willen die put toegedeekt hebben." Anderen zijn goedaardig en leven fatsoenlijk en godsdienstig, zij zijn er van overtuigd dat zij geen geestelijk leven hebben, door laauheid en gebrek aan ernst blijven zij die zij zijn. Er zijn er die zich inbeelden heel wat te zijn. We lezen op blz. 157: "Zij weten wel, dat het er met hen bij God goed voorstaat: zij zullen wel zalig worden, daar twijfelen zij niet eens aan. Al stelden alle leraars zich gezamenlijk tegenover hen, zij zouden zich toch van dat geloof en van die verzekering niet af laten brengen." Wat is het ontzettend zich op valse gronden gerust te stellen voor de eeuwigheid. Wat behandelt Brakel zijn lezers eerlijk. Hij schrijft op blz. 157: "Zij, die zich ongegrond verzekerd achten, zijn meestal onwetende

mensen, die God, noch de Middelaar, noch de Geest, noch geestelijk leven kennen. Zij weten dat de hel verschrikkelijk is. Daar hebben ze geen zin in. Dan waren ze hier, zo zeggen ze, wel slecht geweest; dat was te erg. Omdat het hun hier te erg schijnt, beelden zij zich in, dat het niet nodig is dat zij daar komen. En omdat ze na hun dood wel in hun ingebeelde, of liever zogenaamde hemel, willen zijn, menen zij dat zij er wel zullen komen. Daar zijn zij gerust op en gaan op in het aardse. Zulken liggen op de rand van de hel te slapen. Ze worden zelden wakker eer zij hun ogen in de hel opendoen, als het te laat is, zoals in *Luk. 16:23 Men rust op valse gronden. Zij stellen dat God genadig en barmhartig is. Ze beseffen niet dat het Aangezicht des Heeren is tegen hen die kwaad doen. Ze stellen ook dat Christus voor allen gestorven is. Ook dat is niet waar. Christus geeft immers Zijn schapen het eeuwige leven. Ook wordt gesteld dat men netjes leeft. Men bouwt op de zegeningen die men ontvangt en vergeet dat de rijke man het goede in zijn leven had ontvangen en de hel was zijn einde. Men bouwt op kastijding. Ook dat is geen onfeilbaar kenmerk. God straft de goddelozen ook al in dit leven.*

Bedrog door goede kenmerken

Er zijn er die zich goede kenmerken ten onrecht toeëigenen. Zulken zijn vlug klaar met de vaststelling van hun staat, hebben zonder onderzoek al goede gedachten van zichzelf. Zulken denken en spreken over de zaken, maar de zaken worden niet gezien en gevoeld in hun hart. Brakel schrijft op blz. 160: "Zij zijn bezig met het denken en spreken over de zaken op zichzelf, betreffende geloof, hoop, en liefde, wat hun wezen is, hoe het met de kerk staat, met klagen over de geesteloosheid van anderen, zonden, enz. In deze dingen zijn ze meestal de eersten en de vurigsten; al wat buiten hen is, is het voorwerp van hun doen. Het mag dan wel geestelijk zijn, daar willen ze wel ernstig over spreken; dat doen ze graag. Maar de bezigheid der ware gelovigen is, om die zaken in hun hart te zien en te voelen. Zij willen God hebben; op Hem is hun oog en hun hart (gevestigd); de geestelijke zaken brengen hen tot God en als zij dat niet doen, dan kunnen ze er geen vrede mee hebben, zij kunnen er dan niet in blijven staan." Zulken willen door anderen niet blootgelegd en ontdekt worden. Om zijn en schijn te onderscheiden hanteert Brakel drie

kenmerken: droefheid, geloof en heiligmaking. Er is ware en valse droefheid. Er is waar geloof en tijdgeloof. Er is ware en valse heiligheid. Maar daarover D.V. een andere keer.

N.a.v. Wilhelmus a Brakel, **Halleluja over het Genadeverbond**, 268 blz., f. 39,75, Uitgeverij De Banier- Utrecht. Herschreven door ds. C.J. Meeuse, 2^e druk. Ds. A. van Heteren

BOEKBESPREKINGEN

Renee de Benoit- Van Berchem, *Laat mij trekken, Heer* 145 blz., f. 24,50, Uitgeverij De Banier- Utrecht.

De titel van het boek is ontleend aan Genesis 24:56. Het boek bevat brieven en aantekeningen van en over Renee de Benoit, geboren Van Berchem. Deze brieven en aantekeningen zijn na haar dood verzameld en uitgegeven door haar familie en in 1924 uit het Frans in het Nederlands vertaald onder de titel 'Een schijnend

licht'. Het boek is nu opnieuw bewerkt en is in de loop der jaren in vele talen vertaald. Zeer persoonlijke zaken uit haar zielenleven komen naar voren. Zo zien we deze vrouw in het hart die veel heeft mogen betekenen voor gewonden uit de eerste wereldoorlog en ook in India met name onder vrouwen heeft gearbeid en getracht Gods Woord te verbreiden. Op 27-jarige leeftijd overleed zij als gevolg van griep. Er staan mooie gedachten in dit boek, maar wie dit leest dient wel te bedenken dat meerdere zaken op een geheel eigen wijze in de vorm van een persoonlijk getuigenis beschreven zijn, wat een eigen kleur aan dit boek geeft.

Een van geest en een van zin, H. Natzijs, 171 blz., 14,75 euro, Uitgave Den Hertog- Houten.

De ondertitel van dit keurig verzorgd boek luidt: Uit het gezelschapsleven. In het verleden was er een rijk gezelschapsleven in de Alblasserwaard. Ook in Sliedrecht was dit het geval. Ik heb er mijn grootvader vaak over horen vertellen. De inhoud en de opzet van het boek sluiten aan bij het eerder verschenen boek *Zoete banden die mij binden*, handelend over

het gezelschapsleven in de Alblasserwaard. In het nu verschenen boek wordt aandacht gegeven aan Pieter en Marigje Mellegers: levensschets en brieven zijn opgenomen. Vervolgens wordt geschreven over Mina Boogaard. Zij is in 1960 overleden. Ds. Smits leidde haar begrafenis. Op het graf zei hij: 'Thuisgehaald uit een wereld vol ellende en uit een gescheurde kerk'. Tenslotte worden er zaken beschreven uit het leven van Marrie Aantjes- Broere met brieven van haar zielevriendin Ali Ipema uit Zwolle/Driebergen, waaruit Marrie veel geestelijk onderwijs mocht ontvangen. In een brief van 1956 lezen we het volgende: 'Degenen die er veel van hebben mogen leren, weten er iets van en die er een kruimeltje van mogen leren, denken dat zij er veel van geleerd hebben.' Een les die in onze tijd wel ter harte genomen mag worden. Marrie overleed in 1976. Ds. M.C. Tanis leidde de begrafenis uit Psalm 84: 2-5. Ds. Tanis sprak: 'De Heere heeft Zijn kind thuisgehaald. Dat we haar met jaloersheid mogen nastaren.' Achterin het boek een register van persoons- en plaatsnamen. We hebben het boek met belangstelling gelezen. Meerdere predikanten worden genoemd: ds. C. Smits, ds. N. de Jong, ds. W.F. Laman ds. E. du Marchie van Voorthuysen en ds. M.C. Tanis. Meerdere foto's zijn opgenomen. Ouderen in Sliedrecht zullen diverse zaken herkennen, jongeren doen er ook goed aan kennis te nemen van de inhoud van dit boek. We besluiten deze bespreking met het slot uit het voorwoord van dit boek: 'Dit boek is niet samengesteld om de betrokken personen in het middelpunt te plaatsen, maar het gaat om Gods werk in hun leven. Het is onze wens dat dit boek mag strekken tot eer van de Heere en tot heil van de lezer.'

BKG

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp.

omdat zorg meer is dan geholpen worden.....

Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgecertificeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend het BKG informatiepakket.

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor **kraamzorg en gezinszorg**,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 09.00 uur en 12.00 uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt wat u bedoelt!

TEXEL:

Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 sl.k. wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k. douche.

Bel voor de folder:

0222-318391.

Vakantieoord

De Verrassing

Bijenkorfweg 6 Oosterend.